

Kris Tavernier

De proloog van het Johannes- evangelie

Johannes 1:1-18

Het begin van het Johannes-evangelie is uniek en indrukwekkend. Het begint meteen met een proclamatie van het 'Woord'. Het 'Woord', zo blijkt, is de Persoon van de Heer Jezus Christus. De Griekse term voor 'Woord' is 'logos'. In de Nederlandse taal kennen wij geen woord met dezelfde inhoud als het Griekse woord. De 'logos van God' bevat het hele gedachtegoed van God, het innerlijke gevoelsleven, heel Zijn wezen en zijn (vgl. Kol. 1:19; 2:3; Hebr. 1:3). De 'logos van God' is een Persoon.

Het eerste getuigenis dat Johannes over Hem geeft, is als volgt: 'in [het] begin was het Woord'. Het Woord was er altijd al. Hij bestond reeds voor elk begin dat maar te bedenken is. Zo spreekt Hij later tegen de Vader over de heerlijkheid die Hij bezat, voordat de wereld bestond (Joh. 17:5). Hij is er altijd al geweest, Zijn bestaan is van eeuwigheid. Johannes onderscheidt Hem dan ook van alles wat 'geworden' is (Joh. 1:3). Het Woord is niet geworden, Hij heeft altijd bestaan. Dat is voor ons mensen, die aan tijd gebonden zijn, niet te bevatten.

De volgende twee mededelingen die Johannes doet, zijn al even onvatbaar. Het Woord was bij God (vgl. Joh. 7:29; 16:28; 17:5), en tegelijkertijd was Hij God (vgl. Joh. 10:30; 14:9,11; 17:21). Ook dat gaat ons verstand te boven. Hoe kan een Persoon God Zelf zijn, en tegelijkertijd ook bij God zijn? Johannes lijkt te willen aangeven dat Zijn natuur goddelijk is – Hij is God – en dat Hij tegelijkertijd een van God de Vader te onderscheiden Persoon is, want Hij was bij God. We kunnen dit niet ten volle verstaan, maar we geloven en bewonderen het.

Johannes geeft dan ook een tweede onderscheid aan tussen het Woord en alles wat geworden is. Het eerste was Zijn eeuwige bestaan tegenover het geschapen zijn van al het overige. Maar vervolgens gaat het over het verschil in natuur tussen

die twee. Het Woord wordt gekenmerkt door goddelijk leven en licht, al het geschapene wordt na de zondeval gekenmerkt door dood en duisternis. Leven betekent voor Johannes veel meer dan zomaar bestaan. Het gaat er bij 'leven' om dat er een relatie is met de Vader en de Zoon (Joh. 17:3). De dood daartegenover houdt verband met de toorn van God, die op ieder mens rust die buiten de gemeenschap met God leeft (Joh. 3:36). Tussen die twee ligt een onmetelijk verschil. Maar daar waar Hij, het licht, schijnt en aangenomen wordt, raakt die onmetelijke afstand overbrugd (Joh. 1:12; 2 Kor. 4:3-6).

Het licht is in de duisternis van deze wereld gekomen. Het licht moest schijnen om het leven te openbaren. Het Woord is vlees geworden (Joh. 1:14; Rom. 1:3; Gal. 4:4; Fil. 2:7; 1 Tim. 3:16; Hebr. 2:14; 1 Joh. 4:2). Hij heeft niet zomaar de gedaante van een mens aangenomen, maar is werkelijk voor honderd procent Mens geworden – terwijl Hij ook de Zoon van God bleef. Hij heeft onder ons gewoond, letterlijk 'getabernakeld'. Hij heeft een lichaam ontvangen, een tentwoning om op deze aarde te verblijven (vgl. 2 Kor. 5:4). Hij was werkelijk God, maar Hij is ook waarachtig Mens geworden. Met het oog op deze dingen heeft Johannes zijn evangelie geschreven: '(...) deze zijn geschreven, opdat u gelooft, dat [de Mens] Jezus is de Christus, de Zoon van God, en opdat u gelovend het leven hebt in Zijn naam' (Joh. 20:31). De achtergrond van de insteek van Johannes is de opkomende dwaalleer dat Jezus niet waarachtig mens was.

De aanhef van het Johannes-evangelie stelt ons dus een uiterst wonderbare Persoon voor ogen. Hij is onvatbaar, verheven, de hemelse Mens, de eeuwige Zoon van de Vader. Hij is Mens geworden met de heerlijkheid als van de eniggeborene van de Vader (Joh. 1:14). Die heerlijkheid was versluierd (vgl. Fil. 2:7). Maar aan de Zijnen kon Hij haar wel openbaren (Joh. 1:14; 2:11), en de Vader bekendmaken (Joh. 1:18; 17:6). Hij is de Unieke zoals er geen ander is; en niemand is aan Hem gelijk.